

**Prosesskriv
Til
Oslo Tingrett
I
Sak nr 09-085260TVI-OTIR/01**

Saksøker: Kjell Arve Schevig
Bynesveien 4B, 7018 Trondheim

Prosessfullmektig: Åpent

Saksøkt: Staten v/ Likestillings- og diskrimineringsnemnda
Postboks 8049 dep, 0031 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten v/adv Ida Thue
Pb 8012 dep, 0030 Oslo

Saken gjelder:

Overprøving av Likestillings- og diskrimineringsnemndas vedtak i sak nr 30/2008

Innhold:

- 1. Innledning**
- 2. Sakens gang, behandling og administrering**
- 3. Sakens innhold – materielt og prosessuelt**
- 4. Saksbehandlingsfeil**
- 5. Bevis, byrde og ressursituasjon**
- 6. Vitner**
- 7. Regress og rettskraftvirkning**
- 8. Avslutning**
- 9. Påstander**

1. Innledning

Det vises til Regjeringsadvokatens tilsvar av 24.08 og sakens øvrige dokumenter, senest brev fra Oslo tingrett av 03.09.09 <dok 32> hvor saksøkers ønske om utsettelse av hovedforhandling berammet til 21.09.09 ikke tas til følge.

2. Sakens gang, behandling og administrering

I utgangspunktet har ikke saksøker noe ønske eller mulighet til å stille som selvprosederende. Saksøker er på grunn av helsemessig reduksjon ikke i stand til å møte selv i retten og er derfor avhengig av å måtte ha noen til å representere seg, aller helst en skolert og dreven advokat som kan balansere de juridiske og rettslige nivåene slik at opplysning av relevante temaer, samt avviklingen av saken blir tilfredsstillende for alle parter og berørte instanser.

I brev fra retten av 03.09.09 avslås saksøkers ønske om utsettelse av hovedforhandling. Begrunnelsen er at saksøker siden innvilgelsen av fri sakførsel 10. juli ”således har hatt tilstrekkelig med tid til å anta prosessfullmektig”. Retten er sikkert kjent med at rettsferien varer til 15. august, at også advokater er opptatt med ferie og annet, og at fritt advokatvalg tilsier at man som part i en sak får velge seg den man anser som best egnet til å representere seg i den aktuelle sak.

Saksøker har brukt tiden aktivt men ennå ikke klart å skaffe en advokat som på så vidt kort tid som rettens administrator har lagt opp til, kan sette seg inn i saken, ha møte med saksøker, samt presentere seg overfor retten. Saksøker ber om rettens forståelse for disse forhold. I planmøte 28.08.09 som varte i 10-ti minutter ble flere av sakens administrative sider skyflet gjennom så fort at saksøker opplever seg overrumplet. Det virket som om dommeren og regjeringsadvokaten hadde snakket sammen på forhånd og var blitt enige om dato, uavhengig av saksøkers situasjon.

På denne bakgrunn må saksøker igjen be om utsettelse. Saksøker skal etter planen ha et møte 14.08.09 i Trondheim med en advokat som har sagt seg interessert i å ta saken. Saksøker trenger også hjelp til å innkalle vitner. Hvis saksøker ikke skulle få innvilget sitt ønske om utsettelse av hovedforhandling til en profesjonell prosessfullmektig er anlitet, kan saksøker i nødsfall benytte seg av en prosessfullmektig som har hjulpet til med stevning og som førte saken under Nemndas behandling. Da må det i så fall ordnes med fullmakt og retten må bistå med innkalling av vitner mv.

3. Sakens innhold – materielt og prosessuelt

Saksøker antar at sakens innhold trenger til opplysning fra sentrale aktører i likestillingsbyråkrati og forvaltning. Det må derfor føres en del vitner for å få brakt i erfaring både ressursituasjonen hos Ombudet, hvilke prioriteringer man til enhver tid foretar i henhold til regelverk og mulige politiske føringer, samt hvilke konsekvenser ulikt utfall på ulike saksbehandlingsnivåer reelt og potensielt kan og vil få for saksøker/klager, jf spørsmålet om avgjørelse i saken er såkalt ”inngripende” for klager/saksøker.

Saksøker som er lekmann har som både motpart og retten har påpekt, misforstått en smule med tanke på rettens kompetanse og vil endre sin påstand i tråd med forståelsen om at retten ikke kan pålegge Ombudet granskning. Under enhver omstendighet vil det uansett være et kjernepunkt i hvilken grad en avgjørelse i klager/saksøkers favør vil ha konkret betydning, eller om hele apparatet kun er til for å gi et tilsynelatende inntrykk av demokrati og rettsstat. Hvorvidt saken er inngripende for klager/saksøker må derfor utredes for hvert enkelt nivå, uavhengig av rettens formelle myndighet på dette stadium i prosessen.

Saksøker tenker seg muligheten av å identifisere regressivt hvordan hans sak ”med tilbakeførende virkning” kan resultere i en annen forvaltningsmessig praksis hva gjelder argumenter for og imot tvangsinnndring av bidrag og praksisen hos NAV utland. Denne undersøkelsen vil kunne ta høyde for avklaring av spørsmålet om distinksjonen mellom direkte og indirekte diskriminering, eventuelt også klarlegge at begge typer diskriminering har funnet sted.

Saksøker forstår at retten ikke kan pålegge Nemnda, respektive Ombudet å foreta en slik undersøkelse. Men saksøker ser for seg muligheten av at retten kan overprøve gyldigheten av nemndas vedtak, slik at konsekvensen blir at man må behandle klagen på henleggelse på nytt. Retten trenger ikke å spekulere i den videre gang i klager/saksøkers regress, men for spørsmålet om inngripende eller ei, vil det være en fordel om retten kan se grensesoppgangen mellom sakens materielle og prosessuelle sider, i særlig grad de prosessuelle mulighetsbetingelsen for å få prøvd spørsmål som uavhengig av rettens eventuelle standpunkt i de materielle spørsmålene. Nødvendigvis må anses som ”inngripende” for klager/saksøker.

Det er muligheten til å kunne regressivt tilbakeføre spørsmålet om kjønnsdiskriminerende praksis hos NAV utland til rette instans saksøker vil prøve. Hittil har verken ombud, nemnd, eller for den saks skyld saksøkers motpart Regjeringsadvokaten kunne hjemle en juridisk-rettslig forståelse som avviser – på prosessuelt grunnlag – at klager/saksøker får prøve sin sak. Man har heller ikke kunnet begrunne hvorfor og hvordan saken eventuelt ikke er inngripende for saksøker

4. Saksbehandlingsfeil

Med saksbehandlingsfeil forstår saksøker påviselige feil og mangler i måten LDN har kommet frem til sin avgjørelse, både redaksjonelle grep i fremstilling/redegjørelse for sakens historie og faktum, og utelatelser som stiller åpent hvorvidt konkrete anførsler/momentene virkelig er blitt drøftet og veid. Saksøker viser til Stevningen.

I Regjeringsadvokatens tilsvare av 24.08.09 er det ikke forsøksvis imøtegått saksøkers påpekninger av ulike brister, feil og mangler. Med ett mulig unntak. I Tilsvarets pkt 3.1 heter det: ”At deler av saksøkers argumentasjon ikke er tatt med i sammendraget, betyr ikke at argumentene ikke er tatt med i nemndas vurderinger”. Dette utsagnet er misvisende av minst to grunner som underbygger saksøkers kritikk av nemndas rasjonaler.

For det første skaper det uklarhet om forholdet mellom fakta og juss når ikke konkrete anførsler er registrert og vurdert. Denne uklarheten forplanter seg videre til avgjørelsesinstansen som får problemer med å underbygge sin avgjørelse når det ikke kan refereres konkret til anførsler. Man kan for så vidt si at det også skaper problemer i fortsettelse, for eksempel i nærværende sak

Dernest skaper det uklarhet om avgjørelsen holdbarhet og gyldighet når det ikke er klart og tydelig hva avgjørelsen bygger på – faktisk og juridisk. Hvis ikke avgjørelsesinstansen kan foreta en konkret avveining med henvisning til etterprøvbare fremstillinger, blir avgjørelsen tilsvarende tvilsom. I vårt tilfelle har Nemnda ikke vurdert de anførselene det redigerte sammendraget undersø. Regjeringsadvokatens utsagn blir derfor dobbelt misvisende.

5. Bevis, byrde og ressursituasjon

Spørsmålet om bevisbyrde må avklares. Saksøker som er lekmann oppfatter det som merkelig at han skal ha bevis/dokumentasjonsbyrde for å eventuelt kunne slå fast noe han i utgangspunktet mener Ombudet har bedre ressursforutsetninger til å foreta. Ikke minst fordi han da i så fall har gjort den jobben han ønsker Ombudet skal gjøre. Også på dette punkt må det begrunnes hvorfor den ene eller andre oppfatning om bevisbyrde er gyldig, og hvilke konsekvenser det vil få i den videre regress.

Det er ønskelig at Ombudet blir stevnet som vitne, både selve ombudet Beate Gangås og saksbehandlerne. Saksøker ønsker å føre sin datter Silje Schevig som vitne, hun var tilstede i Nemnda sammen med representant Ole Texmo. Han kan opplyse retten om hva som faktisk har kommet frem og i hvilken grad nemnda har vært lydhør for relevant argumentasjon. Han kan også gi retten et inntrykk av hvor likestillingen står på ulike områder som gjelder forholdet mellom foreldre og barn.

Saksøker ønsker å føre flere vitner som kan opplyse saken både prinsipielt og individuelt. Saksøker ønsker i utgangspunktet å stevne hele Nemnda som vitne, men vil begrense seg til Nemndas formann Aslak Syse og medlem Thom Arne Helleslia som kan utdype mulig relevans av skille mellom direkte og indirekte diskriminering. Hvis det skulle være slik at sakens avgjørelse på ulike nivåer ikke anses inngripende, vil det være interessant å kjenne til hva retten i så fall legger til grunn, med henvisning til relevansen av nevnte distinksjon.

Hvis saksøker ikke lykkes i å skaffe en advokat som kan administrere innkalling av vitner må retten ta på seg denne oppgaven. Saksøker vil om nødvendig legge frem dokumentasjon på helsetilstand, også relatert til de belastninger bidrags- og barnelovsystemet har påført ham. Det kan også være aktuelt å stevne representanter for NAV utland, justisdepartement og instanser som har arbeidet med mulig revisjon av Luganokonvensjonen for å synliggjøre hvilket klima som råder i deler av forvaltningen.

6. Vitner

6.1. Aktuelle saksbehandlere hos Ombudt. NB: navn følger

Skal uttale seg om praksis, tidsforbruk, vurderinger og prioriteringer. Skal også legge frem materiale som viser hvilke andre typer av saker ombudet hadde til behandling i samme tidsrom og hvilken innsats, vurdering og prioritering disse ble gjenstand for.

6.2 Likestillings- og diskrimineringsombud Beate Gangås.

se pkt 6.1. Skal i tillegg uttale seg om sin forståelse av Lugano-konvensjonen, i særlig grad betydningen av presumpsjonen om kvinner/mødre som ”den svakeste part”, og ombudets ressurser på det aktuelle området nærværende sak søker å belyse.

6.3. *Professor Aslak Syse, Universitetet i Oslo, leder av Nemnda*

Skal uttale seg om saksbehandlingen i Nemnda, tidsforbruk og forståelsen av uttrykksmåten "inngripende" samt hvordan man har lest og forstått sakens dokumenter.

6.4. *Advokat Thom Arne Hellestia, medlem av Nemnda*

Skal uttale seg om betydningen av skille mellom indirekte og direkte diskriminering og om hvilke momenter som reelt ble behandlet under Nemndas rådslagning

6.5. *Silje Schevig, Nordre Skogvei 7, 5557 Bergen. Saksøkers datter født 1987.*

Skal uttale seg om saksøkers livssituasjon og konsekvens av bidragsinnkreving, samt hva som skjedd under Nemndas halvtimes lange møte

6.6. *Ole Texmo, Tajeveien 1 C, 1900 Fetsund. Privatdozent, saksøkers representant i Nemnda.*

Skal uttale seg om hvilke anførsler som ble poengtert fra saksøker i Nemnda og hvilken atmosfære som rådet under møtet. I tillegg kan han sikkert uttale seg om likestillings vilkår i Norge, sett fra fedres synspunkt.

6.7. *Ørjan Hesjedal, Lepsøyeneset 106, 5216 Lepsø. Bidragspliktig far med barn bortført til Sverige.* Skal uttale seg om egen og andre fedres situasjon, dels på bakgrunn av oppslag i A-magasinet 08.04.09 hvor problematikken i nærværende sak er berørt.

Vedlegg 1: Oppslag i Aftenpostens A-magasin 08.04.09 om konsekvenser av barne bortføring

6.8 *Stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen*

Skal uttale seg om lovprosesser som er relevante for nærværende sak, blant annet et dok8 – forslag med aktuelle problemstillinger for nærværende sak.

6.9 *Jurist Geir Helgeland. Nemndas sekretær*

Skal uttale seg om redigering og sammendrag av klagesakens momenter og anførsler

7 Regress og rettskraftvirkning

Saksøker ser for seg at retten kan oppheve nemndas vedtak uten for store anstrengelser. Det er anført tilstrekkelige argumenter til at vedtaket kan oppheves og hjemvises til ny behandling. Derfra kan regressen videreføres bakover i systemet slik at klager/saksøker kan få prøvet om vedtaket som hjemlet tvangsinndrivning av bidrag fastsatt av utenlandsk rett kan stoppes, evt ikke gjøres til gjenstand for tvangsfullbyrdelse under henvisning til de unntaksbestemmelser som blir påberopt for å fritta mødre for den samme plikt.

Saksøker forstår at Oslo tingrett ikke kan overprøve tysk rett. Det er heller ikke hensikten med nærværende sak. Men en regressivt tilbakeførende prosess hvor det blir tydeliggjort både hvilke beviser/dokumentasjon/sannsynliggjøring som må foreligge – fra begge parter til enhver tid, samt hvilke virkninger vedtak/avgjørelser har og får for partene. Hvis f.eks Nemnda etter oppheving av sitt opprinnelige vedtak må behandle henleggelsesvedtaket fra ombudet på nytt, kan det tenkes at de kommer til et annet resultat, forutsatt at også avgjørelsen fra retten er veiledende.

8. Avslutning

På det nåværende stadium i prosessen opplever saksøker seg en smule overkjørt av rettens behov for å skyfle unna saken på kortest tid. Denne tendens kan oppfattes som et ytterligere symptom på en statsmakt som ikke tar tilstrekkelig hensyn til den enkelte borgers behov for en rettferdig rettergang. Også sakens opplysning - materielt og prosessuelt – kan komme til å lide hvis tidsskjema for forrang foran forsvarlig saksbehandling, herunder saksøkers behov for en advokat som kan forberede og prosedere hans sak.

Saksøker anmoder derfor på nytt om utsettelse. Saksøker antar at det vil ta en måned minst fra dags dato før spørsmålet om advokat er avklart. Utsettelse til november 2009 er derfor på sin plass. Dette er heller ikke en type sak som må forseres på grunn av hensyn til tredjepart (f. eks barn i barnefordelingssak og tiden som moment). En utsettelse bør derfor ikke være inngripende for sakens parter og aktører.

9. Påstander:

1. Likestillings- og diskrimineringsnemndas vedtak oppheves og hjemvises til ny behandling
2. Saksøker tilkjennes sakens omkostninger

Med forbehold for ytterligere anførsler og supplerende/endrede påstander: nærværende prosesskriv i 3- tre eksemplarer hvorav ett er sendt Staten/v Regjeringsadvoakten direkte

Trondheim den 09.09.09
Kjell Schevig